

Аналіз роботи ШМК вчителів гуманітарних наук за рік 2020/2021 н.р.

ШМК вчителів гуманітарних наук протягом 2020/2021 навчального року працювали над темою школи: «Підготовка вчителів до формування в учнів мотивації до навчальної діяльності та саморозвитку в умовах гуманізації освітнього процесу».

Відповідно до даної теми школи, ШМК працювала над науково методичною проблемою: «Створення умов для самореалізації учнів через самотворення власної особистості й актуалізацію своїх можливостей у дії».

Ця тема була обрана на основі діагностичного анкетування, відповідно до неї визначені мета та завдання.

Мета: пошук, впровадження і відпрацювання форм і методів активізації діяльності учнів, їх самореалізації; виховання потреби, мотиву, позитивного ставлення до набуття знань.

Завдання:

- забезпечити реалізацію вчителями змісту та вимог нового Державного стандарту повної загальної середньої освіти, нових навчальних програм з навчальних предметів;
- вивчити психолого-педагогічні основи діяльнісного підходу до навчання та виховання, ознайомитися з педагогічним досвідом побудови освітнього процесу на основі діяльнісного підходу;
- продовжити вивчення та впровадження в педагогічну практику нових технологій, за допомогою яких можна візуалізувати навчальний матеріал, організувати мережеву взаємодію учасників освітнього процесу, формувати предметні компетентності учнів в практичній діяльності;
- організувати обмін кращим досвідом організації освітнього процесу в межах ШМК шляхом взаємовідвідування уроків та позакласних заходів, презентацій досвіду на засіданнях ШМК тощо;
- підвищити рівень професійної компетентності педагогів шляхом участі у методичних заходах районного, обласного та державного рівнів;
- продовжити роботу з обдарованими дітьми, розвивати інтерес учнів до науково-дослідницької роботи;
- забезпечити науково-методичний супровід допрофільного та профільного навчання учнів.

При викладанні навчальних предметів у 2020/2021 н. р. учителі керувалися Методичними рекомендаціями.

На початку 2020/2021 навчального року було сплановано роботу ШМК, де передбачено орієнтацію на інноваційні технології, інтерактивні методи підготовки й проведення уроків та позакласних заходів, екологічне, правове, громадянське виховання учнів. Роботі ШМК сприяло мобільне реагування на виклики сучасної української школи, активна робота із обдарованими учнями, проведення цілого ряду позакласних заходів, які в більшій мірі відкривають можливості дітей та сприяють підвищенню інтересу учнів до навчальних дисциплін.

Позитивним моментом в роботі вчителів ШМК є використання вчителями в своїй роботі інтерактивних технологій та різних методичних засобів. Практично кожен вчитель нашої ШМК активно під час освітнього процесу використовує можливості Інтернет-ресурсів, хмарні сервіси, веде власний блог.

До складу ШМК входять спеціалісти вищої категорії – 4 вчителі (Бабашкіна О.А., Заставська Г.В., Сасанчина М.В., Шрамко О.В.), I категорії – 2 вчителі (Шевченко М.П., Біла Л.О.);

II категорії - 1 учитель (Матвієнко О.Д.), спеціалісти – 2 вчителі (Колтунік В.В., Савенкова В.О.),

За стажем роботи: від 3 до 10 років – 3 вчителі (Матвієнко О.Д., Колтунік В.В. Савенкова В.О.), від 10 до 20 років – 3 вчителі (Біла Л.О., Заставська Г.В., Шевченко М.П.), від 20 до 30 років – 3 вчителі (Бабашкіна О.А., Шрамко О.В., Сасанчина М.В.)

Протягом року було проведено 6 засідань, на яких розглянуто теоретичні питання :

- формування інформаційно-комунікативної компетентності учнів як одне з головних завдань освітньої галузі "Мови і літератури";
- науково-методичні засади формування читача в сучасній школі;
- організація пошукової творчої діяльності учнів у процесі навчання засобами веб-квест технології;
- моделювання уроків гуманітарного циклу в умовах розвитку електронного освітнього середовища

I практичні питання :

« Формування життєвих компетентностей учнів у процесі вивчення предметів гуманітарного циклу шляхом використання технологій критичного мислення»;

«Використання електронних засобів навчання на уроках, як засіб розвитку творчості учнів та засіб формування навчальних компетентностей учнів»;

Майстер-клас для вчителів «Використання квестів на уроках і в позашкільній роботі»;

«Селекція літературних творів для шкільних програм як методична проблема»;

«Формування культуротворчої особистості на уроках мистецтва»;

Круглий стіл: «Моделювання уроків гуманітарного циклу в умовах розвитку електронного освітнього середовища»;

«Впровадження інноваційних методів з метою розвитку пізнавальних інтересів учнів та підготовки до ЗНО».

Теми, що опрацьовувались на засіданнях ШМК, впроваджувалися вчителями у навчальний процес: були проведені відкриті уроки, предметні тижні, учнівські олімпіади, семінар-практикум, круглий стіл, лабораторія досвіду тощо.

Результатом роботи ШМК є активне використання вчителями в НВП нових методик та технологій :

- інтерактивні дошки, мультимедійні презентації, творчі проекти, аудіо- та відеотеки, квести, електронні словники, віртуальні екскурсії;
- прийомів: гронування, мозкова атака, вільне письмо, дерево рішень, оцінювальна дискусія, дебати, займи позицію;
- комунікативних вправ, які виконують навчальну, релаксаційну, розвивальну та виховну функцію: зазирни у дзеркало, додай речення, тематичне інтерв'ю та ін.;
- методів стимулювання творчості: евристичні загадки, комбіновані запитання, ліквідації безвихідних ситуацій, літературна плутанина, написання есе, фанфіків та ін..

Члени ШМК гуманітарних наук продовжують роботу над зростанням власного професіоналізму. Кожний вчитель має тему самоосвіти, над якою працює впродовж навчального року. Бабашкіна О. А. – «Формування ключових компетентностей учнів на уроках української мови та літератури»; Матвієнко О. Д. - «Формування пізнавальних процесів на уроках етики та психології»; Біла Л.О. – «Використання дидактичних ігор на уроках історії»; Сасанчина М.В. – «Інклюзивна освіта: від рівних прав до рівних можливостей»; Заставська Г.В. – «Розвиток творчої особистості»; Савенкова В.О. – «Роль образного мислення на уроках трудового навчання та образотворчого мистецтва», Шевченко М.П.– «Розвиток комунікативних навичок на уроках англійської мови»; Колтунік В.В. «Удосконалення навичок використання методики критичного мислення на уроках української мови та літератури».

Крім основних питань, на засіданнях ШМК обговорювались творчі звіти вчителів, що беруть участь у творчих конкурсах.

Таким чином, правильно організована робота МК дає можливість забезпечувати неперервність педагогічної освіти, здійснювати прогноз щодо обсягів і напрямів професійної

підготовки вчителів, формує потребу і здатність особистості до самонавчання, що є надзвичайно актуальним на сучасному етапі розбудови українського суспільства й закріплено у «Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті».

Згідно з річним планом школи вивчався стан викладання української мови, історії України, іноземної мови, правознавства

Результати контрольних зрізів з історії України:

Згідно з річним планом роботи школи в травні 2021 року в школі було проведено моніторинг знань учнів в 10 - 11 класах з історії України. Учні вивчають цей предмет за програмою профільного рівня.

Викладання цього предмету здійснюється вчителем:

№ з/п	Прізвище, ім'я та по батькові вчителя	Педстаж	Категорія	Класи
1.	Білою Ліною Олександрівною	16	Спеціаліст I категорії	10 -11

Адміністрацією школи проведено письмові роботи, онлайн тестування, опитування учнів і вчителя школи.

Всього у перевірці взяло участь 20 учнів.

В ході перевірки знань учнів з історії України було виявлені такі результати:

Клас	Кількість в класі	Кількість, що писали		На високий рівень (%)		Достатній рівень (%)		Середній рівень (%)		Низький рівень (%)	
		грудень	травень	грудень	травень	грудень	травень	грудень	травень	грудень	травень
10	10	10	10	3-30	3-30	4-40	4-40	3-30	3-30	0	0
11	11	10	10	1-9	0	3-27	4-40	7-64	5-50	0	1-10

Клас: 10

Учні 10 класу писали контрольну роботу з теми: «Утвердження комуністичного тоталітарного режиму в Україні», «Західноукраїнські землі в міжвоєнний період», «Україна в роки Другої світової війни». Контрольна робота складалася з чотирьох рівнів складності: I рівень – тестові

завдання де потрібно було обрати 1 правильну відповідь із запропонованих; II рівень – обрати декілька варіантів відповідей, робота з документами, з картами та карикатурами; III рівень – співвіднести дату з подією, співвіднести битви Другої світової війни та їх наслідки; IV рівень – дати розгорнуті відповіді на питання з кожної теми

Типові помилки:

Типові помилки виявилися в I рівні та II (через неуважність учнів), не всі учні приступили до виконання 4 рівня складності завдань (Шевчук М., Саджениця Д., Федорова Т.), деякі учні вибірково відповіли на завдання 4 рівня (Ревенко В., Євус М., Лисицин Д.)

Добре засвоїли:

- ✓ Другу світову війну
- ✓ Тоталітарний режим в Україні
- ✓ Становище українців у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини

Результати:

4-6 балів – Шевчук М., Федорова Т., Саджениця Д.

7-9 балів – Ситнік П., Лисицин Д., Ревенко В., Євус М.

10-12 балів – Марченко У., Степанюк В., Мажура Л.

Клас: 11

Учні 11 класу роботу писали з таких тем: «Відновлення незалежності України», «Становлення України як незалежної держави», «Творення нової України» 10 учнів 11 класу писали роботу в класі, яка складалася з 2 варіантів, в яких 4 рівня складності завдань. Один учень (Резнік Світлана) була відсутня.

I рівень тестові завдання, II рівень – з переліку обрати декілька варіантів відповідей, робота з плакатами, III встановити відповідність між поняттям та визначенням, робота з історичними джерелами, історичні плакати, IV рівень – дати розгорнуту відповідь на 3 питання (по питанню з кожної теми).

Типові помилки:

6 учнів не приступили до виконання 4 рівня складності завдань, типовими помилками були відповіді на питання де потрібно було обрати 3 варіанти відповіді та питання I рівня складності

Добре засвоїли:

- ☐ Карикатури та плакати періоду російсько-української війни;
- ☐ Творення нової України
- ☐ Події незалежності України

Результати:

1-3 бали – Книш Кирило (2 бали)

4-6 балів Білий К., Семенюк І., Чтеян Л., Римар Н, Голишева А.,

7-9 балів – Желудько І., Клименко Н., Корнієнко Л., Нікітенко О.

В порівнянні з минулою перевіркою видно, що учні 10 класу демонструють стабільність знань, а учні 11 класу знизили рівень знань.

Висновки і рекомендації:

Рівень знань, вмінь та навичок учнів з історії, передбачених програмою МОН України, у значної частини учнів сформований переважно на достатньому рівні.

Разом з тим, аналіз робіт засвідчив, що учні орієнтуються в основних історичних поняттях і подіях, можуть характеризувати історичні особистості та їх роль в історії. Складнішими виявилися завдання, що потребують узагальнення, оцінки історичних явищ, подій, розв'язання певної проблеми.

Учителю Білій Л.О.:

1. Працювати у напрямку формування в учнів історичних компетентностей (просторової, картографічної, хронологічної, логічної, інформаційної, аксіологічної та мовної).

2. Продовжувати працювати у напрямку використання особистісно орієнтованих технологій навчання.

3. Сприяти використанню сучасних інформаційних технологій; зміст навчання базувати на прогресивних підходах до освітнього процесу.

4. Розгорнути систематичну роботу з дітьми, які мають схильність до вивчення предмета з метою підготовки їх до участі в учнівських олімпіадах з історії.

Результати контрольних зрізів з української мови

Тексти диктантів та тестові завдання підібрані відповідно до навчальних програм .

Перевіркою було охоплено 99 учнів.

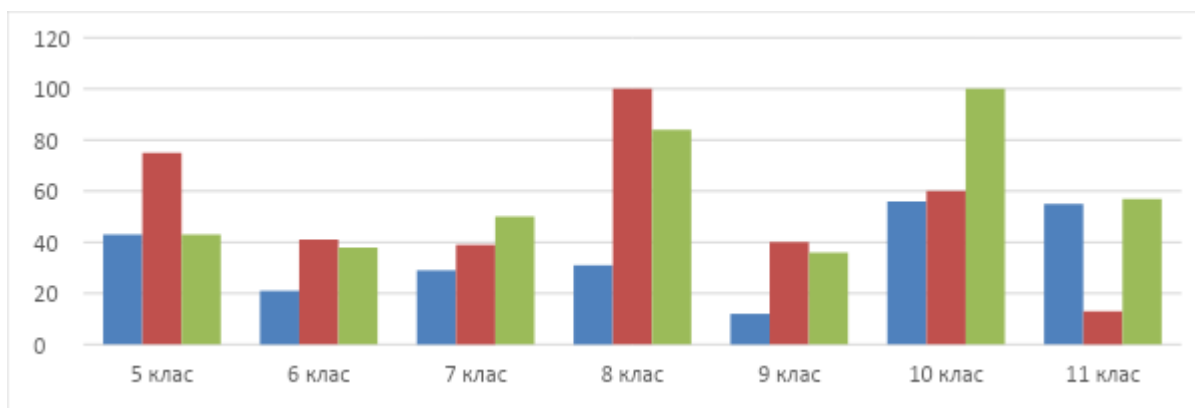
Результати робіт такі:

Клас	У класі учнів	Виконував и роботу	Рівень навчальних досягнень			
			В. р.	Д. р.	С. р	П. р.
5	15	14	-	6 – 43%	5 – 36%	3 – 21%
6	23	21	-	8 - 38%	11 – 50%	2 – 12%
7	20	18	1 – 6%	8 - 44%	8 - 44%	1 – 6%

8	20	17	4 - 20%	11 – 64%	3 – 16%	-
9	19	14	2 – 14%	3 – 22%	9 – 64%	-
10	10	8	2 – 25%	6 – 75%	-	-
11	11	7	1 – 14%	3 – 43%	3 – 43%	-

Найкращі результати показали учні 8 і 10 класів (84% і 75% якості відповідно). Найнижчі результати – 9 клас (36% якості).

У порівнянні з попереднім зрізом результати такі:

Учні 5 класу в достатній мірі оволоділи правилами написання слів з ненаголошеними голосними *е, и* в коренях слів, правопису м'якого знака й апострофа, префіксів. Помилки учні допустили в написанні прислівників та при вживанні розділових знаків у складному реченні.

Учні 6 класу добре володіють правилами вживання частки *не* з іменниками й прикметниками, правилами написання складних іменників і прикметників, правильно визначають і відокремлюють на письмі звертання та вставні слова, розставляють розділові знаки при однорідних членах. Також учні вміють правильно відмінювати іменники і прикметники, визначати їх відмінкові закінчення. Типовими помилками є написання прислівників та відмінювання кількісних складних та складених числівників.

Учні 7 класу правильно вживають розділові знаки при дієприкметниковому та дієприслівниковому зворотах, при однорідних членах речення; знають правила правопису префіксів, прийменників, букви *и* в кінці дієприслівників, вживання м'якого знака, написання прийменників зі словами. Типовими були помилки щодо написання слів з ненаголошеними *е, и*, правопису прислівників, власних назв та частки *не* з різними частинами мови.

Учні 8 класу володіють навичками грамотного письма, правильно розставляють розділові знаки при вставних словах, звертаннях, однорідних та відокремлених членах речення, вміють

правильно визначати прості і складні речення. Проте допускають помилки в написанні прислівників та складних слів.

Учні 9 класу знають правила вживання розділових знаків у складносурядному та складнопідрядному реченнях, при однорідних членах речення; правила правопису похідних прийменників, часток та складних слів, букв *и, і* після шиплячих. Проте допустили помилки в написанні прислівників, слів з ненаголошеними *е, и*, а також типовою помилкою є вживання розділових знаків у безсполучниковому складному реченні.

Учні 10 класу правильно визначають наголос у словах, знають правила написання слів з ненаголошеними голосними, визначають слова, в яких відбулося спрощення приголосних, розрізняють слова за значенням, слова з прямим і переносним значенням, а також виокремлюють словосполучення, в яких допущено лексичні помилки. Учні добре виконали завдання щодо значення фразеологізмів та слів іншомовного походження. Проте допустили помилки в завданнях щодо написання слів з апострофом, власних назв, слів з подвоєними приголосними та правопису слів іншомовного походження, а також у визначенні роду іменників.

Учні 11 класу добре справилися із завданнями на визначення синонімів, значення фразеологізмів та правопису прислівників, правильно встановлюють відповідність між стилями мови та їх ознаками і мовними засобами. Типовими помилками були: визначення паронімів, знаходження слів з орфографічними помилками, розрізнення простих і складних слів, уживання слів у кличному відмінку.

Причинами зазначених недоліків є: невміння застосувати на практиці теоретичні знання, неухважність учнів, дистанційне навчання.

Висновки та рекомендації:

1. Вчителям Бабашкіній О. А. і Колтуніку В. В. рекомендую :

1.1. Проаналізувати причини недоліків у роботі, визначити шляхи їх корекції.

1.2. Вносити в календарно-тематичне планування зміни відповідно до результатів контрольних зрізів.

1.3. На уроках приділяти увагу повторенню не засвоєних учнями розділів програми.

2. Керівнику ШМК вчителів гуманітарних предметів Білій Л. О.:

2.1. Проаналізувати результати контрольних зрізів на засіданні ШМК.

Засвоєння учнями Державного стандарту за 2020/2021 навчальний рік

№	Навчальний предмет	Високий рівень	Достатній рівень	Середній рівень	Початковий рівень
---	--------------------	----------------	------------------	-----------------	-------------------

1	Українська мова (5-11 кл., 119 учнів)	9 – 8%	55 – 46 %	55 – 46%	-
2	Українська література (5-11 кл., 119)	14 – 12%	63 – 53 %	42 – 35%	-
3	Історія України (95 учнів)	15 – 16%	46 – 48%	34 – 36%	-
4	Іноземна мова (143 учнів) (4-11кл)	10 – 7%	62 – 43 %	72 – 50%	-
5	Зарубіжна література (118 учнів)	18 – 15%	65 – 55 %	35 – 30 %	-
6	Всесвітня історія (103 учні)	17 – 17%	47 – 46%	39 – 37%	-
7	Правознавство (19 учнів) (9 кл.)	1 – 6%	9 – 47%	9- 47%	-
8	Російська мова (97 учнів) (5-10кл.)	8 – 8%	42 – 43%	47 – 49%	-
9	Малювання (58 учнів), (5-7кл)	26 – 45%	29 – 50 %	3 – 5%	-
10	Музичне мистецтво (58 учнів), (5-7 кл)	47 – 81 %	10 – 17%	1 - 2%	-
11	Мистецтво (60 учнів) (8-10кл)	12 – 20%	43 – 72 %	5 – 8%	-
12	Громадянська освіта (10) (10 кл)	3 – 30%	7 – 70%	-	-

У жовтні проведено шкільний тур олімпіад з навчальних предметів; у листопаді проведено I тур конкурсу знавців української мови ім. П. Яцика, I етап конкурсу знавців української мови ім. Т. Шевченка.

Учні школи приймали участь в різноманітних конкурсах:

Всеукраїнська гра «Соняшник»:

Всього учасників – 44 учні

Із них: 1-4 кл. – 31 уч., 5-11 кл. – 13 уч.

1. Диплом II ступеня Всеукраїнського рівня – 1 (Корнієнко Вероніка)
2. Диплом III ступеня Всеукраїнського рівня – 2 (Кузьміна Карина, Кульчинець Вікторія)
3. Диплом I ступеня регіонального рівня – 3 (Бабашкін Антон, Мажура Валерія, Марченко Уляна)
4. Диплом II ступеня регіонального рівня – 2 (Чала Марія, Богданова Софія)
5. Диплом III ступеня регіонального рівня – 3 (Полібза Евеліна, Прохода Дарина, Василенко Софія)

6. Диплом переможця в початковій школі – 11 (Леонович Іванна, Стуєнко Богдан, Набережний Іван, Немченко Дар'я, Чернишова Анна, Рябоконь Злата, Тімофєєва Аделіна, Величко Ілля, Гулямова Катерина, Чумакова Майя, Бугай Злата).

7. Диплом переможця на шкільному рівні – 11 (Гумен Аріна, Шаповал Артем, Тур Юлія, Федчук Анастасія, Шульга Максим, Гирлаку Валентин, Круч Кіра, Родіна Поліна, Свириденко Гліб, Степанюк Віталій, Ситнік Павло)

8. Сертифікат учасника – 11

Всеукраїнський конкурс «Грінвіч»:

24 учні 3-9 класів брали участь у конкурсі.

I місце 4 учні – Рябоконь Злата (3 кл), Петросян Мілена (3 кл), Чумакова Мая (4 кл), Ходун Тимур (4 кл);

II місце 4 учні – Свириденко Гліб (4 кл), Кузьміна Карина (7 кл), Масловський Дмитро (8 кл), Богданова Софія (8 кл).

16 учнів – учасники.

Міжнародний учнівський конкурс юних істориків «Лелека»:

В 2020 році участь взяло 10 учнів

срібло 2 учні (Бабашкін А., Кузьміна К.),

бронза - 3 учні (Мажура Л., Марченко У., Степанюк В.),

5 учнів учасники

В 2021 році участь взяли 18 учнів – результати ще невідомі

Для підсилення зацікавленості учнів до навчання та гуманітарних наук протягом навчального року проводилась позакласна робота - предметні тижні: тиждень української мови та писемності, моди та стилю (листопад); тиждень історичної пам'яті (листопад); тиждень правових знань (грудень); тиждень іноземної мови (листопад).

Діяли факультативи: «Етика» (Матвієнко О.Д.); «Країнознавство» (Карнафель Н.А.); «Людина і світ» (Шрамко О.В.); «Історія України першої половини XX ст.» (Біла Л.О.); «Видатні постаті» (Гирлаку Т.О.); «Завітай до України» (Шевченко М.П.), «Кроки до порозуміння» (Матвієнко О.Д.) Також діяли гурток: «Декоративно-ужиткового мистецтва» Савенкова В.О.

Аналіз роботи за минулий рік показав, що основна мета і завдання методичної теми виконані. Робота носила теоретичний і практичний характер. Проте залишаються актуальними питання :

- систематичне оволодіння інтерактивними технологіями;

- обмін досвідом роботи через пресу .

Своїми завданнями вбачаємо:

- вдосконалення форм і методів навчання, застосовуючи інформаційні, комунікативні та інтерактивні методики;
- забезпечення оптимальних умов для різнобічного мовленнєвого розвитку кожного учня, з урахуванням його індивідуальних особливостей, пізнавальних потреб, інтересів, прагнень, заохочення до самостійності у вивченні мови , самопізнання і саморозвитку;
- активізацію участі учнів у позакласній роботі з навчальних предметів, розвиваючи їх творчі здібності.

Голова ШМК

Л.БІЛА